

Trump, toll og sjømat uke 20

I denne oppdateringen får du:

1. Status for US Trade representative (USTR) Section 301
2. Høyesteretts kjennelse om gjeldende tollsats – har det noen praktisk betydning?
3. Status for Midtøsten og hvordan det påvirker norsk lakseeksport til regionen og videre østover fra analytiker Paul Aandahl.

Høringer på Section 301 og veien videre

Det er litt over to måneder til **Section 122** tollsatsene (dagens 10 % tollsats) til USA må opp til høring i Kongressen og godkjennes dersom de skal fortsette. Det er ikke forventet at de vil bestå, eller at administrasjonen lener seg på denne hjemmelen etter utløpsdato **24. juli**. Strategien er å erstatte Section 122 med tollsatter under Section 301 – gjennom den etterforskningen om **strukturell overkapasitet**¹ og **tvangsarbeid**².

Parallelt kom U.S. *Court of International Trade* (CIT) den 7. mai frem til at Section 122 tollsatsene mangler rettslig hjemmel.^{3,4} Avgjørelsen betyr likevel ikke at tollsatsene faller bort. Retten ga kun rettsmiddel til saksøkerne, og avsto samtidig å oppheve tollsatsene i sin helhet. Det betyr at tollen fortsatt vil bli innkrevd for importører som ikke var en del av søksmålet.

Hovedfokusert videre vil derfor være de pågående Section 301 etterforskningene. Norge er under etterforskning i begge saken som beskrevet i [vår tidligere oppdatering fra uke 11](#). Samtidig er det verdt å nevne at enkelte land ikke er under etterforskning, og potensielt dermed kan gå klar inntil videre. Dette gjelder blant annet Færøyene, Grønland og Island.

Etterforskningene åpnet for å sende inn innspill skriftlig og delta på høringer. Sjømat Norge sendte sammen med Sjømatrådet innspill til etterforskningen om strukturell overkapasitet den 16. april. Her var hovedargumentene som ble lagt til grunn at norsk produksjon av sjømat styres av flere faktorer, blant annet lovverk som har til hensikt å ivareta fiskevelferd og bestander, og at produksjonen ikke styres etter etterspørsel. Verdiskapning gjennom sysselsetting og betydningen av importert sjømat for å oppfylle USAs kostholdsråd ble også fremhevet.

¹USTR, mars 2026, etterforskning om strukturell overkapasitet: <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/march/ustr-initiates-section-301-investigations-relating-structural-excess-capacity-and-production>

²USTR, mars 2026, etterforskning om tvangsarbeid: <https://ustr.gov/about/policy-offices/press-office/press-releases/2026/march/ustr-initiates-60-section-301-investigations-relating-failures-take-action-forced-labor>

³Financial Times, 8. mai 2026: <https://www.ft.com/content/a53ed6cc-bbef-4527-a19c-8041118e3661>

⁴U.S. Court of International Trade, sak 26-47: <https://www.cit.uscourts.gov/sites/cit/files/26-47.pdf>

Høringene for etterforskningene ble gjennomført 28. og 29. april for tvangsarbeid, og 5. til 8. mai for strukturell overkapasitet. Etter Sjømatrådets kjennskap har norsk sjømat ikke vært særskilt diskutert under høringene.

National Fisheries Institute, den største interesseorganisasjonen for sjømat i USA deltok også på Section 301-høringene. Deres argumentasjon og oppdatering i etterkant av møtet finner du her: [National Fisheries Institute Testifies Before the United States Trade Representative as Part of Section 301 Tariff Investigation - About Seafood](#)

Under laksekonferansen forrige onsdag presenterte vår fagansvarlig for markedsadgang **Øystein Valanes** dagens situasjon og status for prosessen USA er inne i. Han skisserte da tre mulige scenarier:

- Section 122 tollsatsene kan i teorien fortsette, selv om dette på nåværende tidspunkt ser ut til å være lite sannsynlig.
- Norge kan få tilleggstoll både i forbindelse med etterforskningene om tvangsarbeid og strukturell overkapasitet. Dermed kan dette utløse «stacking» (stabling) av tollsatser og gjøre at en potensielt kan få et høyere nivå enn tidligere.
- Norge ender med toll som følge av etterforskningene, sannsynligvis på samme nivå som IEEPA-tollsatsen (15 % for Norge). Det er imidlertid stor usikkerhet tilknyttet utfallet, og satsen kan også bli høyere.

Hele presentasjonen kan du se [her](#).

Et annet poeng som presenteres av Valanes, er forventningene om tollsatsenes «holdbarhet» fremover. Dersom Norge får tollsatser gjennom Section 301 tilsier historikken at disse **kan bli stående over tid**. Tollsatsene som ble innført gjennom Section 301 mot Kina i 2018, under Trumps første presidentperiode, er for eksempel fortsatt gjeldende. USTR initierte den 6. mai en ny fireårgjennomgang av disse tollsatsene hvor amerikanske bransjer kan be om videreføring.⁵

Videre besøker Trump besøker president Xi i Beijing 13. til 15. mai. Det kommuniseres tydelig at handel står høyt på agendaen.⁶ Dette er det første statsbesøket i Kina av en amerikansk president på nesten ni år. En delegasjon av toppledere fra amerikansk næringsliv, blant annet fra Boeing, Tesla, Apple og Blackrock blir med på reisen. Forhandlingene om forlengelse av den nåværende «tollvåpenhvilen» mellom USA og Kina er ventet å være et av flere tema, sammen med spørsmål knyttet til kritiske mineraler, Iran og Taiwan.

⁵USTR, varsel om fireårgjennomgang, 6. mai 2026: <https://www.thompsonhinesmartrade.com/2026/05/ustr-initiates-second-four-year-review-of-section-301-tariff-actions-on-imports-of-certain-chinese-products/>

⁶CGTN, 11. mai 2026, kunngjøring fra kinesiske utenriksdepartementet: <https://news.cgtn.com/news/2026-05-11/US-President-Donald-Trump-to-visit-China-from-May-13-to-15-1N36QtjSsc8/p.html>

Status for refusjoner på IEEPA tollene

Refusjonsprosessen for IEEPA tollene er nå i gang. CBP åpnet CAPE løsningen i ACE portalen 20. april, og importører og speditører har begynt å sende inn krav. Ifølge rettsdokumenter fra U.S. Court of International Trade var rundt 21 % av de berørte deklarasjonene allerede akseptert for fjerning av IEEPA-toll ved utgangen av april, mens rundt 3 % var likvidert og flyttet over i selve refusjons-stadiet. De første refusjonene er ventet å bli utbetalt rundt 11. mai.^{7,8,9}

Våpenhvile i Iran, men fortsatt stengt Hormuz-stred. Hvordan påvirkes lakseeksporten?

USA

Foreløpige tall viser at Norge reduserte eksporten til USA med 34 prosent i april, målt i rund vekt. Dette viderefører nedgangen fra første kvartal, og hittil i år er fallet på 31 prosent. Utviklingen skyldes flere forhold, blant annet svekket valuta, toll og usikkerhet om fremtidige adgangsbetingelser. Samtidig har konkurransen økt fra andre leverandørland som Chile, Canada og Færøyene. I årets to første måneder økte importvolumet av atlantisk laks til USA med til sammen 7 prosent, før veksten stoppet opp i mars med et fall på 1 prosent. Med et forventet produksjonsfall i både Chile og Canada fremover, ventes en svakt negativ utvikling i tilførselen av atlantisk laks til USA i tiden som kommer.

Asia utenom Kina

Regionen hadde et volumfall fra Norge på 18 prosent, målt i rund vekt, i april. Dette var et brudd med veksttrenden vi hadde sett frem til og med mars. De største volumfallene kom til Japan og Israel. Samtidig økte Chile sin eksport i samme periode og kompenserte samlet sett for volumfallet fra Norge i begge markedene. En betydelig prisforskjell mellom chilenske og norske produkter forklarer mye av denne utviklingen. I april var eksportprisen for fersk filet til Israel i gjennomsnitt 11,72 USD fra Chile, mot 14,01 USD fra Norge. Norsk eksportpris til Israel økte med 5 prosent, mens chilensk eksportpris økte med om lag 2 prosent sammenlignet med samme måned i fjor. For frossen filet var den norske eksportprisen 12,88 USD/kg, mens eksportprisen fra Chile i gjennomsnitt var 10,84 USD/kg. Samtidig økte prisen på norsk frossen filet med 6 prosent, mens chilensk frossen filet til Israel falt med 3 prosent. Prisforskjellen mellom norsk og chilensk laks økte dermed i april til Israel. Det samme

⁷Reuters, 29. april 2026: <https://www.reuters.com/legal/government/us-says-first-refunds-trump-tariffs-expected-around-may-11-2026-04-29/>

⁸Undercurrent News, 27. februar 2026: <https://www.undercurrentnews.com/2026/02/27/trump-tariffs-fallout/>

mønsteret ser vi i Japan. For eksempel økte den norske eksportprisen for frossen filet med 40 prosent målt i USD i april, mens eksportprisen fra Chile falt med 10 prosent sammenlignet med samme måned i fjor. Dette forklarer i stor grad utviklingen i vareflyten til disse markedene, og i mindre grad krigen i Midtøsten.

I tillegg til de nevnte markedene ser vi vekst fra Chile til Sør-Korea og Thailand, mens eksporten fra Norge faller svakt i april. Til markeder i Midtøsten, som Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater, faller eksporten fra Norge med henholdsvis 31 og 45 prosent målt i rund vekt. Vi har foreløpig ikke oppdaterte data som viser i hvilken grad dette volumfallet er erstattet av økt eksport fra andre leverandørland.